
ГАЙДАЙ Н.В.,

кандидат медичних наук,
доцент, кафедра акушерства і
гінекології,
Запорізький державний медичний
університет м. Запоріжжя, Україна

РЕВЕНЬКО О.М.,

кандидат медичних наук,
асистент, кафедра акушерства і
гінекології, Запорізький державний
медичний університет,
м. Запоріжжя, Україна

НОВІТНІ ЗАСОБИ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ СТУДЕНТІВ З АНГЛОМОВНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ З ФАХУ «АКУШЕРСТВО І ГІНЕКОЛОГІЯ» В УМОВАХ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Робота присвячена новим методам оптимізації навчального процесу англomовних студентів шляхом залучення їх до науково-дослідної роботи в студентському науковому товаристві на кафедрі акушерства і гінекології ЗДМУ, новітнім засобам навчального процесу, удосконаленням практичних навичок, розглядом клінічних ситуацій, рівнем лікувальної практичної майстерності викладача.

Ключові слова: англomовні студенти, акушерство і гінекологія, тести, ділові ігри, стимуляційні класи, студентське наукове товариство.

Работа посвящена новым формам обучения англоязычных студентов на кафедре акушерства и гинекологии ЗГМУ путем совершенствования практических навыков, разбору клинических ситуаций, уровнем профессионального мастерства преподавателя.

Ключевые слова: англоязычные студенты, акушерство и гинекология, тесты, деловые игры, стимуляционные классы, научный студенческий кружок.

This work is devoted to the new methods of training of English – speaking students at the department of Obstetrics and Gynecology of ZSMU. It is offered new methods of educational work by variety of scientific work, improvements of practical skills by independent student work.

Key words: *English speaking students, obstetrics and gynecology, tests, stumultion classes, students scientific society.*

Інтеграційний потенціал сучасної освіти дуже великий. Враховуючи швидкі темпи розвитку медицини дуже важливо для спеціалістів, які забезпечують медичне обслуговування, мати найновіші клінічні настанови з обстеження та лікування вагітних високого ризику.

Згідно Декларації щодо медичної освіти, прийнятої 39-ю Всесвітньою медичною асамблеєю в Мадриді в жовтні 1987 року, «медична освіта є процес безперервного навчання, що починається з моменту вступу на медичний факультет і закінчується після завершення лікарської практики». «Учитель, образ его мыслей - вот, что самое главное во всяком обучении и воспитании», - казав Дистервег.

Викладач навчає тому, що знає сам, навчає навичкам, якими володіє сам. Викладач клінічної кафедри одночасно є лікарем. У зв'язку з цим, яким лікарем він передстає перед студентами, багато в чому визначає етику навчального процесу. Не виникають етичні проблеми, якщо викладач багато знає і багато чому може навчити. Між викладачем і студентами виникають особливі партнерські відносини: в учбовому процесі при клінічному розборі хворого вони стають колегами. При цьому викладач-клініцист може продемонструвати рівень свого клінічного мислення, вміння розмовляти з хворими, навичкам обстеження, професійний підхід до інтерпретації результатів клініко-лабораторних та інструментальних методів дослідження. Крім того, вміння викладача зацікавити майбутніх лікарів у активній участі у клінічному розборі хворої, вислуховуючи і обговорюючи думку студентів. На кафедрі акушерства і гінекології ЗДМУ велике значення в програмі підготовки студентів з англомовною формою навчання відводиться лекційному матеріалу з особливостями вікової фізіології і патофізіології, фармакокінетики лікарських засобів, критичним станам з урахуванням сучасних клінічних протоколів алгоритму надання спеціалізованої допомоги, показанням до різних хірургічних втручань. Процес навчання на практичних заняттях проводиться з використанням моделювання клінічних ситуацій і тестових завдань. Велике значення надається опануванню практичними навичками як в акушерстві так і в гінекології. Звертається увага студентів на актуальність проблеми ранньої діагностики невідкладних станів для своєчасного проведення лікувальних

заходів, що у свою чергу, впливає на результат лікування. Залучення новітніх стимуляційних технологій в учбовий процес дає можливість навчання і відпрацювання практичних навичок, перевірки якості отриманих знань при ургентних акушерських ситуаціях: післяпологових акушерських кровотечах, дистонії плечиків, асфіксії новонародженого.

Створення учбово – інноваційних центрів із залученням стимуляційних технологій дає можливість навчання і відпрацювання практичних навичок сучасних методів остановки акушерських кровотеч: компресія черевної аорти, бімануальна компресія матки, балонна тампонада порожнини матки; робота з манекеном для ознайомлення і вдосконалення техніки практичних навичок. Ознайомлення та обговорення сучасних рекомендацій з невідкладної допомоги при геморагічному шоці і ДВС – синдромі в акушерстві на тлі масивних кровотеч. Відпрацювання ситуаційних сценаріїв з подальшим обговоренням. Робота в команді та оцінка комунікації між її членами. Ознайомлення з сучасними принципами і відпрацюванням техніки серцево – легеневої реанімації вагітних.

Важливим аспектом навчального процесу є об'єктивне оцінювання знань студентів на етапі пересічного, на протязі циклу та заключного контролю знань. Уникнути конфліктних ситуацій, підвищити об'єктивність оцінювання знань дозволило залучити в учбовий процес тестових завдань. Згідно цієї системи застосовується кількісний критерій оцінювання-процент правильних відповідей. Слід пам'ятати при підготовці тестів- формулювання коректних тестів. Однак, в клінічній медицині не завжди можливо однозначно відповісти на поставлене запитання. У зв'язку з цим, в процесі проведення практичних занять, модульного контролю на лекціях необхідно обговорювати можливі варіанти відповіді.

Майбутній лікар повинен залучатися до сучасних технологій надання та обробки інформації – комп'ютеру, Інтернету, тестуванню, діловим іграм. Особливе значення має набуття практичних навичок. Студент повинен не тільки знати, але й вміти. Лікарському вмінню, навичкам можливо навчитися тільки з залученням пацієнтів, коли можливо ознайомитись з анамнезом життя, перебігом вагітності, провести об'єктивне обстеження. При цьому студент стає активним учасником не тільки учбового, але й лікувального процесу, що підвищує його самооцінку і мотивацію до навчання.

Крім знань, зростає відповідальність студента у зв'язку з тим, що в процесі навчання він залучається до лікарської таємниці пацієнтки. З цією метою в західно-європейських вищих навчальних закладах залучають волонтерів, акторів в якості пацієнта. Надання навичок щодо виконання норм професійної лікарської етики добре вплине на загальну ситуацію з етикою та правами людини.

Основна концепція міжнародної організації «Суспільство знань» під егідою ЮНЕСКО-«всесвітній єдиний освітній простір» набула особливої актуальності у зв'язку з інтеграцією України в Європейський союз, що передбачає відповідність професійних вимог до лікарів акушерів-гінекологів в Україні із критеріями Європейського союзу. Формування сучасного лікаря - це безперервний процес напруженої праці і самовдосконалення.

На кафедрі акушерства і гінекології ЗДМУ велике значення в програмі підготовки студентів з англomовною формою навчання відводиться лекційному матеріалу з особливостями вікової фізіології і патофізіології, фармакокінетики лікарських засобів, критичним станам з урахуванням сучасних протоколів алгоритму надання спеціалізованої допомоги, показанням до різних хірургічних втручань. Процес навчання на практичних заняттях проводиться з використанням моделювання клінічних ситуацій і тестових завдань. Велике значення надається опануванню практичними навичками як в акушерстві так і в гінекології. Практичні навички надаються в стимуляційних класах, потім у ліжка пацієнтки. Звертається увага студентів на актуальність проблеми профілактики, ранньої діагностики невідкладних станів для своєчасного проведення лікувальних заходів, що у свою чергу, впливає на результат лікування.

Послідовність цих складових навчального процесу сприяє формуванню клінічного мислення і вдосконалення отриманих знань.

Одним із шляхів поліпшення підготовки студентів з англomовною формою навчання є залучення їх до наукової роботи в студентському науковому товаристві, що працює на кафедрі і вже має свої традиції. Багаторічний досвід роботи в студентському науковому товаристві підтверджує, що науковий пошук, робота з медичною літературою, дослідженням їх оцінити не тільки поглиблює знання з окремої акушерської чи гінекологічної проблеми, а й допомагає клінічно мислити, використовувати отримані результати в майбутній практиці. Студенти з англomовною формою навчання з великим інтересом відгукнулись на цей вид самостійної студентської діяльності. Теми наукових досліджень ми обговорюємо заздалегідь, разом зі студентами.

Результатом науково-дослідної роботи є високий ступінь засвоєння учбового матеріалу. Студенти є співавторами друкованих праць, беруть активну участь у конференціях, як в університеті, так і в конференції, що проводяться в різних містах України.

Сучасні технології передачі знань ефективно спряють формуванню майбутнього фахівця, мати поглиблені знання з предмету, більш впевнено почувати себе в професійних ситуаціях.

Добре, коли майбутній лікар своєю творчою працею і, насамперед, безперервним засвоєнням та удосконаленням фахової освіти, підвищує престиж професії і ВУЗу, де отримує якісне навчання.

Наявність мовного бар'єру між пацієнтами та іноземними студентами перешкоджає організації індивідуальної роботи із пацієнткою. У зв'язку з цим, викладач має бути присутнім під час самостійної роботи цілої групи, забезпечуючи синхронний переклад, проводити корекцію опитування та клінічного огляду пацієнтки. Цей факт значно знижує інтенсифікацію навчального процесу.

З метою продуктивного засвоєння на практиці теоретичного матеріалу та закріплення отриманих знань студентів впроваджена робота над типовими ситуаційними завданнями із залученням фантомного курсу. У зв'язку з цим оптимальною є академічна група, що складається з 3-5 іноземних студентів.

Видання навчальних посібників, методичних рекомендацій орієнтує та активізує діяльність студентів на самостійну творчу роботу та сприяє формуванню клінічного мислення, професійних навичок, що створює необхідні умови для успішного навчання.

З цією метою викладачами нашої кафедри написані і видані у двох томах цикл лекцій з сучасного акушерства і гінекології. Також на кафедрі формується фільмотека навчальних фільмів за тематикою.

Цікавим і нетрадиційним заходом для засвоєння студентами навчального матеріалу є заохочення до виступів з доповідями. Особливо приємно коли студент із англomовною формою навчання посідають призові місця на міжнародних студентських форумах у різних містах України.

Особливий інтерес у закріпленні формування лікарської інтуїції, вміння об'єктивно оцінювати різноманітні клінічні ознаки хвороби та вдосконалення практичних навичок є час літньої лікарняної практики, яку проходять студенти в різних відділеннях пологових будинків м.Запоріжжя.

По завершенні циклу літньої лікарської виробничої практики проводиться тестування студентів з метою контролю знань та оцінювання ефективності її проведення.

З цією метою співробітниками кафедри розроблений комп'ютерний варіант тестів з акушерства і гінекології, що дають можливість перевірити глибину знань з ключових питань дисципліни.

Щорічна наукова студентська університетська конференція, де студенти надають доповіді з мультимедійним супроводом, проводиться щороку і є святом знань наукового студентства Запорізького державного медичного університету. Формування сучасного лікаря - це безперервний процес напруженої праці і самовдосконалення. Основна концепція міжнародної організації «Суспільство знань» під егідою ЮНЕСКО - «всесвітній єдиний освітній простір» набула особливої актуальності у зв'язку з інтеграцією України в Європейський союз, що передбачає відповідність професійних вимог до лікарів акушерів-гінекологів в Україні із критеріями Європейського союзу.

Список використаних джерел:

1. Андрійцев В. Сучасна правнича наука та освіта на шляху до Болонського процесу // Вища школа-2005.-№3.- с.36-54
2. Борисюк А.С. Соціально-психологічний контекст та організаційно-методичні умови становлення професійної ідентичності студентів-медичних психологів // Вища освіта України у контексті інтеграції до Європейського освітнього простору. К.: Гнозис. Вип.27.Том V(38), 2012.- с. 54-61
3. Волосовець О.П. Питання освіти у контексті впровадження засад Болонської декларації у вищій медичній школі // Медична освіта. - 2005. - №2. - с. 9-16
4. Ковальчук Л.Є. Удосконалення самостійної роботи студентів - необхідна умова реалізації ідей Болонського процесу // Галицький лікар, Віс-н, 2008. т. 15. № 1. - с. 79-81
5. Педагогічна майстерність: підручник / І. А.Зязюн, Л.В.Крамущенко, І.Ф.Кривонос та ін. За аг.ред. І.А.Зязюна. – К.: Вища школа, 2004.– 422 с.
6. Сбруева А. Болонський процес-пошук шляхів підвищення конкурентно-спроможності Європейської вищої освіти // Шлях освіти - 2002. - №1. - с. 18-21
7. Толстанов О.К. Реформа в медичній галузі - це, перш за все, зміна фінансування // Український медичний часопис, 5(85)-IX/ X 2011.- с.13-14

Transliteration of References:

1. Andriytssev V. The modern legal science and education on the way to the Bologna process // High school - 2005. - 3. - p. 36-54
2. Borisyuk A.S. Socio-psychological context and organizational-methodical conditions of formation of professional identity of students-medical psychologists//higher education in Ukraine in the context of integration into the European educational space: - K.: Gnosis etc. 1, Issue 27. Volume V (38), 2012. - s. 54-61
3. Volosovets O.P. Education in the context of the implementation of the principles of the Bologna Declaration in higher medical school// Medical Education. - 2005. - No 2. - p. 9-16
4. Kowalczyk L.Ye. The improvement of independent work of students _ a necessary condition for the realization of the ideas of the Bologna process, Galicia//, Visn, 2008.15. № 1. - p. 79-81
5. Pedagogical skill: tutorial / I.A. Zâzûn, I. Kramuşenko, f. Kryvonos, etc. According to ed. I. A. Zazûna, K.: High School, 2004 - 422 c.
6. Sbruêva A. Bologna process-finding ways to increase the competitiveness of European higher education // Path of education - 2002. - n 1. - pp. 18-21
7. Tolstanov O.K. Reform in medicine is, above all, changing the financing // Ukrainian medical journal, 5 (85) IX / X 2011. - p. 13-14.

Gaidai Nataliya
Doctor of Medicine and Philosophy,
Associate Professor of Department of Obstetrics and Gynaecology,
Zaporozhye State Medical University,
Zaporizhzhya, Ukraine

Revenko Aleksandr
Doctor of Medicine and Philosophy,
Assistant of Department of Obstetrics and Gynaecology,
Zaporozhye State Medical University,
Zaporizhzhya, Ukraine

Modern tools of the educational process of students learning the English language of the specialty «Obstetrics and Gynecology» in terms of introducing European standards of higher education in Ukraine

n.gaidai@yandex.ua